

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Яременка Михайла Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 8 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України, пункту 2 частини шостої статті 19, пункту 2 частини першої статті 274, пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
15 січня 2026 року
№ 10-2(I)/2026

Справа № 3-229/2025(454/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуєчого,
Барабаша Юрія Григоровича – доповідача,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Яременка Михайла Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 8 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України, пункту 2 частини шостої статті 19, пункту 2 частини першої статті 274, пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Барабаша Ю.Г. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Яременко М.П. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 8, частинам першій, другій статті 24, частинам першій, шостій статті 43, частинам першій, другій статті 55 Конституції України (конституційність) пункт 8 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України), пункт 2 частини шостої статті 19, пункт 2 частини першої статті 274, пункт 2 частини третьої статті 389, пункт 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України).

Згідно з пунктом 8 частини першої статті 36 КЗпП України підставами припинення трудового договору є „підстави, передбачені трудовим договором з нефіксованим робочим часом, контрактом“.

Відповідно до пункту 2 частини шостої статті 19 ЦПК України для цілей ЦПК України малозначними справами є „справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує вісімдесят розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“.

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 274 ЦПК України у порядку спрощеного позовного провадження розглядаються справи, „що виникають з трудових відносин“.

Відповідно до пункту 2 частини третьої статті 389 ЦПК України не підлягають касаційному оскарженню „судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п’ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“.

Згідно з пунктом 1 частини другої статті 394 ЦПК України суд відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо „касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Яременко М.П. звернувся до суду з позовом до Управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради (далі – Управління) про скасування наказу Управління „Про припинення контракту з директором закладу загальної середньої освіти міста Умані від 25 червня 2021 року Яременком М.П.“ від 23 вересня 2024 року № 63/05-02, поновлення на посаді директора вказаного навчального закладу та стягнення з Управління на його користь середнього заробітку за час вимушеного прогулу за період з 24 вересня 2024 року до дня винесення судового рішення.

Христинівський районний суд Черкаської області рішенням від 12 червня 2025 року у задоволенні позовних вимог Яременка М.П. до Управління відмовив.

Черкаський апеляційний суд постановою від 4 вересня 2025 року залишив рішення Христинівського районного суду Черкаської області від 12 червня 2025 року без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 13 жовтня 2025 року відмовив Яременку М.П. у відкритті касаційного провадження.

Суб’єкт права на конституційну скаргу вважає, що оспорювані положення КЗпП України, ЦПК України „порушують його права, свободи, гарантовані Конституцією України“, а віднесення судами його справи до категорії малозначних справ „не відповідає вимозі юридичної визначеності та є

неузгодженим з конституційними приписами та міжнародними зобов'язаннями України щодо забезпечення високого рівня захисту прав людини“.

На підтвердження своєї позиції Яременко М.П. посилається на окремі приписи Конституції України, КЗпП України, ЦПК України, постанову Кабінету Міністрів України „Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору“ від 19 березня 1994 року № 170, практику Верховного Суду, а також на судові рішення у його справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Остаточними судовими рішеннями у справі Яременка М.П. є постанова Черкаського апеляційного суду від 4 вересня 2025 року, в якій було застосовано пункт 8 частини першої статті 36 КЗпП України, ухвала Верховного Суду від 13 жовтня 2025 року, в якій були застосовані пункт 2 частини шостої статті 19, пункт 2 частини третьої статті 389, пункт 1 частини другої статті 394 ЦПК України. При цьому зазначені суди не застосовували пункт 2 частини першої статті 274 ЦПК України у вказаних судових рішеннях.

Отже, конституційна скарга Яременка М.П. в частині відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини першої статті 274 ЦПК України не відповідає вимогам абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 1 статті 62 цього закону – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

3.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз змісту конституційної скарги дає підстави для висновку, що Яременко М.П., твердячи про невідповідність Конституції України пункту 8 частини першої статті 36 КЗпП України, пункту 2 частини шостої статті 19, пункту 1 частини другої статті 394 ЦПК України, висловлює власне бачення категорій справ, які можуть бути розглянуті у порядку спрощеного позовного провадження, не погоджується з віднесенням судами його справи до категорії малозначних справ.

Суб'єкт права на конституційну скаргу не навів належного обґрунтування тверджень щодо неконституційності пункту 8 частини першої статті 36 КЗпП України, пункту 2 частини шостої статті 19, пункту 1 частини другої статті 394 ЦПК України в розумінні вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, конституційна скарга Яременка М.П. в частині відповідності Конституції України (конституційності) пункту 8 частини першої статті 36 КЗпП України, пункту 2 частини шостої статті 19, пункту 1 частини другої статті 394 ЦПК України не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55, частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

3.3. Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 22 листопада 2023 року № 10-р(П)/2023 вже досліджував питання касаційного оскарження

судового рішення, яке не підлягає касаційному оскарженню, зокрема, у малозначних справах, визнав конституційним пункт 2 частини третьої статті 389 ЦПК України й виснував, що „приписи Кодексу можуть установлювати обмеження на реалізацію права на касаційне оскарження судових рішень, однак такі обмеження мають бути ґрунтовані на приписах права, що є зрозумілими за своїм змістом і передбачними за наслідками застосування, та мати правомірну мету й бути домірними“ (абзац другий підпункту 7.4 пункту 7 мотивувальної частини); «оцінюючи конституційність пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу в аспекті домірності використаних у ньому юридичних засобів, що встановлюють „фільтр“ для касаційного перегляду судових рішень, ухвалених судами першої та апеляційної інстанцій, Конституційний Суд України зважає на те, що безпосередньо в підпунктах „а“, „г“ цього пункту визначено випадки, за яких касаційне провадження має бути відкрите попри те, що справу визнано малозначною.

Такими випадками, що їх визначено в пункті 2 частини третьої статті 389 Кодексу, є, зокрема, наявність у касаційній скарзі питання права, що має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовної практики (підпункт „а“); значний суспільний інтерес або винятковість її значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу (підпункт „в“); віднесення судом першої інстанції справи до категорії малозначних помилково (підпункт „г“).

Отже, установлений у пункті 2 частини третьої статті 389 Кодексу такий „фільтр“ для касаційного перегляду судових рішень, ухвалених судами першої та апеляційної інстанцій, як малозначність справи, не є непереборною перешкодою для доступу особи до суду касаційної інстанції. Тому пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу містить домірні засоби законодавчого встановлення процесуальних відносин щодо відкриття касаційного провадження у малозначних справах» (абзаци перший, другий, третій підпункту 7.10 пункту 7 мотивувальної частини).

Згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого

предмета конституційної скарги є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі.

Отже, конституційна скарга Яременка М.П. в частині відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 ЦПК України стосується того самого предмета, щодо якого вже є рішення Конституційного Суду України, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Яременка Михайла Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини першої статті 274 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом; пункту 8 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України, пункту 2 частини шостої статті 19, пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги; пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 6

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**